

Received: November 4, 2024

Revised: April 8, 2026

Accepted: April 10, 2026

แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง
วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

Guidelines for Developing Rail Tourism Potential in the Khai Luang Locality,
Nakhon Si Thammarat Province

อุมาพร กาญจนคลอด*

ธารินี จริยาปยุกต์เลิศ

ชนิกานต์ ไสยเกื้อ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ชนิดา รอดหยู่

เมธาวัต ภูธรภักดี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: umaporn_kan@nstru.ac.th

Umaporn Kanjanaklod*

Tharinee Jariyapayuklert

Chanikarn Saikuea

Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Chanida Rodyhou

Methawat Phutornpukdee

Faculty of Management Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและประเมินศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงผสมวิธี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม คือ ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่สถานีรถไฟในรัศมี 10 กิโลเมตร ทั้ง 2 ฝั่ง ประกอบด้วยพื้นที่ตามเส้นทางคมนาคม ในชุมชนทางของสถานีรถไฟทานพอ สถานีรถไฟฉวาง สถานีรถไฟคลองไผ่จันดี สถานีรถไฟหลักช้าง พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ สถานีรถไฟนาบอน สถานีรถไฟคลองจัง และสถานีรถไฟทุ่งสง โดยใช้การแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกใช้ในการสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า ด้วยเหตุผลคือเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร โดยตัวแทนชุมชนละ 80 คน รวมทั้งหมด 560 คน หลังจากนั้นนำไป Try Out จำนวน 30 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา ชมรมการท่องเที่ยว/กลุ่ม อาชีพ/วิสาหกิจชุมชน จำนวน 70 ราย โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต การสนทนากลุ่มและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าชุมชนมีศักยภาพต่อการท่องเที่ยวทางรางนั้นสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวได้ซึ่งพื้นที่ของการท่องเที่ยวทางรางวิถีถิ่นเขาหลวง ครอบคลุมในพื้นที่ในอำเภอฉวาง อำเภอช้างกลาง อำเภอนาบอน และอำเภอทุ่งสง โดยมีความโดดเด่นทางทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (โบราณสถาน โบราณวัตถุ) รวมถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายและมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทุกคน รวมถึง บริการสาธารณสุขในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างดีจนเป็นที่ประทับใจก็จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการซ้ำอีก และยังเป็นการส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวของชุมชนให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น

คำสำคัญ: การพัฒนาศักยภาพ; การท่องเที่ยวทางราง; วิถีถิ่นเขาหลวง

Abstract

The research titled “Guidelines for Developing Rail Tourism Potential in the Khao Luang Locality, Nakhon Si Thammarat Province” aims to examine the context and assess the potential of rail tourism in the Khao Luang locality. This study employs a mixed-methods research design. The sample consisted of two groups. The first group included local residents living within a 10-kilometer radius on both sides of the railway lines, covering communities along the transportation routes near Than Pho, Chawang, Khlong Chan Di, Lak Chang, Pho Than Khelai Wajasit, Na Bon, Khlong Chang, and Thung Song railway stations. A total of 560 respondents were selected using purposive and quota sampling, with 80 participants representing each community. The questionnaire was pilot-tested with 30 individuals. Data were analyzed using mean and standard deviation, and the results were interpreted accordingly. The second group consisted of 70 key informants, including local administrative officers, community leaders, community representatives, personnel from the Tourism and Sports Office, tourism associations, occupational groups, and community enterprises. Data were collected through interviews, observations, and focus group

discussions, and analyzed using content analysis. The findings indicate that the overall perception of the sample group toward the potential of rail tourism in the Khao Luang locality was at a moderate level. The quantitative results were consistent with qualitative findings from in-depth interviews, which revealed that the community possesses strong potential for rail tourism development and can attract visitors. The study area covers Chawang, Chang Klang, Na Bon, and Thung Song districts. The area is distinguished by its natural tourism resources, historical attractions (such as archaeological sites and artifacts), and cultural resources, including arts, traditions, and local activities. In addition, tourism facilities and public utilities play a crucial role in enhancing tourists' convenience and satisfaction. Positive visitor experiences can encourage repeat visits and contribute to strengthening the tourism potential of the community.

Keywords: Rail tourism; Tourism potential development; Khao Luang Locality

บทนำ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาภาคการท่องเที่ยวของไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งในมิติของจำนวนนักท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยว การจัดอันดับความนิยม และมูลค่าทางเศรษฐกิจจากธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ด้วยไทยมีจุดแข็งหลายประการ อาทิ ทำเลที่ตั้งเป็นจุดศูนย์กลางของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติ ศิลปะวัฒนธรรม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์อันทรงคุณค่าของไทย ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงโอกาสจากการขยายตัวของตลาดท่องเที่ยวโลกและธุรกิจสายการบินต้นทุนต่ำ เทคโนโลยีด้านการสื่อสารที่สามารถเข้าถึง กลุ่มลูกค้าได้อย่างสะดวกรวดเร็ว อย่างไรก็ตาม ในอนาคตอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะมีการแข่งขันที่รุนแรง มากยิ่งขึ้น เนื่องจากหลายประเทศจะใช้การท่องเที่ยวเป็นกลยุทธ์สำคัญในการสร้างรายได้ให้กับประเทศ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียน ดังนั้น ประเทศไทยจึงต้องพัฒนาระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน และสร้างความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ หากประเทศไทยมีทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ชัดเจน สอดคล้องกับ สถานการณ์และบริบทที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวแล้ว การท่องเที่ยวไทยจะเป็นเครื่องมือ ในการสร้างและกระจายรายได้และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (National Strategy Secretariat Office, 2019)

ตามที่สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาเสนอ เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า ตั้งแต่ พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยมีเป้าหมายหลักคือ “การพลิกโฉมการท่องเที่ยวไทยเพื่ออนาคตที่ดีกว่าสำหรับทุกคน” ภายใต้วิสัยทัศน์ “การท่องเที่ยวของประเทศไทยเป็นอุตสาหกรรมที่เน้นคุณค่า มีความสามารถในการปรับตัว เติบโตอย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม” (Ministry of tourism and sports, 2023) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ยังมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนกรอบแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (Office of the Prime Minister, 2022) สู่การสร้างเศรษฐกิจมูลค่าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การสร้างสังคมแห่งโอกาสและความเท่าเทียม การมีวิถีชีวิตที่ยั่งยืนและการพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไทย เพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่การเป็น Hi-Value and Sustainable Thailand โดยหัวใจหลักของการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในอนาคตนับจากนี้ จะมุ่งเน้นไปที่การดำเนินการเพื่อพัฒนาและยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีความเข้มแข็ง ประกอบกับ แผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราช พ.ศ. 2565-2570 มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางรางของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก

เพื่อการท่องเที่ยว ซึ่งเน้นรองรับการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์โลก ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ซึ่งให้ความสำคัญต่อการบริการให้ได้มาตรฐานและการเป็นเจ้าบ้านที่ดีโดยใช้ฐานทรัพยากรและอัตลักษณ์ท้องถิ่น และการปรับตัวตามบริบทการเปลี่ยนแปลงการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน ซึ่งให้ความสำคัญต่อการพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์หรือแนวโน้ม การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมส่งเสริมการอนุรักษ์โดยการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ และการสร้างอัตลักษณ์เพื่อเพิ่มมูลค่า ทั้งนี้ ยังมีสถานที่ท่องเที่ยวหรือชุมชนท่องเที่ยวหลายแห่งที่เกี่ยวข้องกับทางรถไฟซึ่งได้รับการจัดความสำคัญให้บรรจุลงแผนดังกล่าวอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดส่งเสริมการท่องเที่ยว "เหนือฟ้า เหนือเมฆ เหนือหมอก" ซึ่งกำหนดโดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานนครศรีธรรมราช เพื่อให้สอดคล้องกับภูมิประเทศเด่น คือ เทือกเขาหลวงที่เชื่อมโยงอำเภอเมือง อำเภอลานสกา อำเภอช้างกลาง อำเภอฉวาง และอำเภอพิปูน ซึ่งมีสถานีรถไฟที่ผ่านในบางอำเภอตามแนวคิดนี้ด้วย (Nakhon Si Thammarat Provincial Tourism and Sports Office, 2021, p. 48)

อุทยานแห่งชาติเขาหลวง ตั้งอยู่ในภาคใต้ของประเทศ มีเนื้อที่ประมาณ 570 ตารางกิโลเมตร หรือ 356,250 ไร่ อยู่ในท้องที่ อำเภอพิปูน อำเภอฉวาง อำเภอช้างกลาง อำเภอลานสกา อำเภอเมือง อำเภอพรหมคีรี และอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ระหว่างเส้นรุ้งที่ 8 องศา 22 ลิปดา ถึง 8 องศา 45 ลิปดาเหนือ และอยู่ระหว่างเส้นแวงที่ 99 องศา 37 ลิปดา ถึง 99 องศา 51 ลิปดาตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อ คือ ทิศเหนือ ติดต่อป่าสงวนแห่งชาติป่ากรุงชิง และอุทยานแห่งชาติเขานัน (National Parks of Thailand, 2024)

ดังนั้น เส้นทางรถไฟที่ผ่านสถานีต่างๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชตามที่กล่าวมาข้างต้นล้วนมีวิถีชีวิตของผู้คนบนที่ราบระหว่างหุบเขาของ “เทือกเขาหลวง” จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยนำทรัพยากรทางการท่องเที่ยวของชุมชนที่สอดคล้องกับความสนใจและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้ยานพาหนะหลักในการเดินทาง คือ รถไฟ และอาจให้บริการร่วมกับการบริการรถสองแถว รถจักรยานยนต์รับจ้าง เป็นต้น ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและเป็นองค์ประกอบของโปรแกรมการท่องเที่ยวที่จะช่วยสร้างความน่าสนใจของนักท่องเที่ยวผนวกกับความน่าสนใจขององค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอัตลักษณ์ของท้องถิ่น เช่น ตลาดโบราณ อาหารพื้นถิ่น กิจกรรมหรือวิถีชีวิตของผู้คน เป็นต้น จะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มต่อองค์ประกอบต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนควบคู่กับการใช้ประโยชน์ของยานพาหนะที่ให้บริการเสริมแก่นักท่องเที่ยวทดแทนที่ว่างในการโดยสาร ตลอดจนสร้างประสบการณ์ต่อการสัมผัสความจริงแท้ดั้งเดิม ในองค์ประกอบเหล่านี้ให้เกิดความประทับใจและแบ่งปันข้อมูล เพื่อเชิญชวนคนรู้จักหรือญาติพี่น้องเกิดความสนใจมาท่องเที่ยวหรือตนเองอาจกลับมาท่องเที่ยวซ้ำอีก ด้วยเช่นกัน และก่อให้เกิดรายได้เสริมแก่ชุมชน ลดอัตราการเคลื่อนย้ายแรงงาน และส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในชุมชนใกล้เคียงสถานีรถไฟต่างๆ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยศึกษาครอบคลุมพื้นที่ชุมชนที่เป็นทางผ่านของการท่องเที่ยวทางรางวิถีถิ่นเขาหลวง ภายใต้ข้อเสนอการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือการศึกษาบริบทและประเมินศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัด ด้วยการนำข้อค้นพบที่ผ่านการดำเนินการศึกษาวิจัยอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการมาการจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่มีคุณค่าสู่การใช้ประโยชน์ต่อยอดสู่ชุมชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนเพื่อนำไปสู่การเสริมการท่องเที่ยวที่วางอยู่บนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาทรัพยากรทางการท่องเที่ยวเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาบริบทและประเมินศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่สถานีรถไฟในรัศมี 10,000 เมตร ทั้ง 2 ฝั่ง ประกอบด้วยพื้นที่ตามเส้นทางคมนาคม ในชุมชนทางของสถานีรถไฟทานพอ สถานีรถไฟฉวาง สถานีรถไฟคลองไผ่จันดี สถานีรถไฟหลักช้าง พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ สถานีรถไฟนาบอน สถานีรถไฟคลองจัง และสถานีรถไฟทุ่งสง โดยใช้การแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยเลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) ด้วยเหตุผลคือเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร โดยตัวแทนชุมชนละ 80 คนรวมทั้งหมด 560 คน และ ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key informants) ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา และชมรมการท่องเที่ยว/กลุ่มอาชีพ/วิสาหกิจชุมชน ในประเด็นแนวทางการศึกษาคุณภาพชุมชนการท่องเที่ยวทางรางวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช และการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) รวมจำนวนทั้งหมด 70 คน

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. เครื่องมือเชิงปริมาณ ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้สอบถามเกี่ยวกับศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า โดยวิธีดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 2) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 1 ชุด ดังนี้ โดยแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ครอบคลุมนิยามปฏิบัติการของตัวแปรประกอบด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 7 ข้อ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแบบประเมินศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's Scale (Likert, 1967) โดย 1 = ศักยภาพน้อยที่สุด และ 5 = ศักยภาพมากที่สุด และตอนที่ 3 เป็นคำถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการจัดการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เครื่องมือเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เพื่อใช้สำรวจข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราชและแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจนได้ข้อมูลที่อิ่มตัว (Sutheewasinnont & Pasunont, 2016, pp. 31-48) จึงยุติการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารสร้างแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างอาศัยกรอบแนวคิดในการวิจัยและผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ตามประเด็นในการศึกษาเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก ในประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช 3) การสนทนากลุ่ม โดย

ผู้วิจัยจะทำการสนทนาในประเด็นศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัด นครศรีธรรมราช และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

4) แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม ผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการสังเกตในพื้นที่อำเภอนบพิตำ ประกอบด้วยครอบคลุมใน 4 อำเภอ ได้แก่ ในพื้นที่ในอำเภอนางรอง อำเภอช้างกลาง อำเภอนาบอน และอำเภอทุ่งสง ในประเด็นศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. เครื่องมือเชิงปริมาณ ในการทดสอบเครื่องมือผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ด้วยการนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Sinjaru, 2020, pp. 419 - 420) ด้วยการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามที่มีค่าอยู่ระหว่าง 0.81-0.90 มีค่ามากกว่า 0.7 ขึ้นไปจึงถือว่าค่าความเชื่อมั่นของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมดยอมรับได้

2. เครื่องมือเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้างอาศัยกรอบแนวคิดในการวิจัย ในประเด็นเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัด นครศรีธรรมราช และแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ 3 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ประมวลผลทางสถิติ โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ซึ่งค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าเฉลี่ย (Mean) สำหรับ วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะนำผลการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมี ส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม มาเรียบเรียงแล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

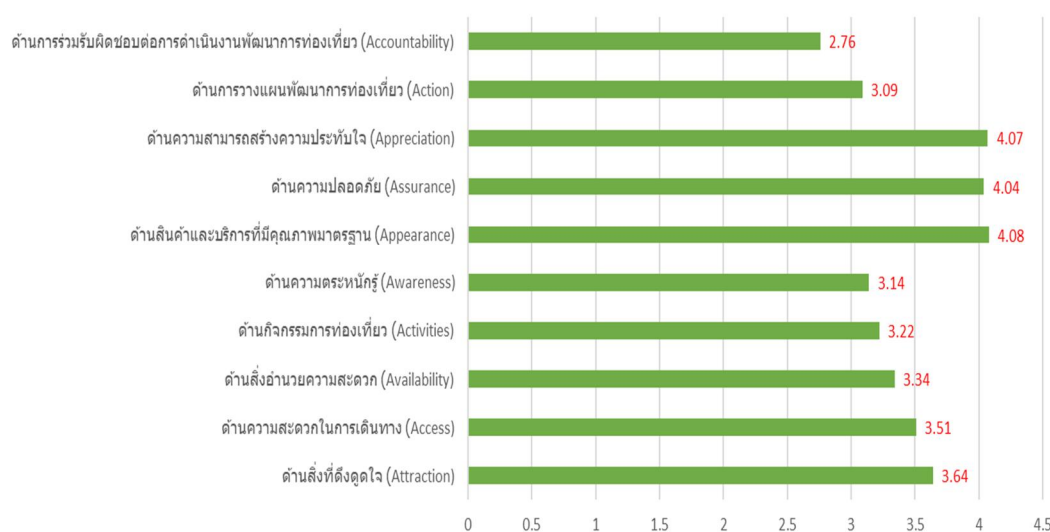
ศึกษาบริบทและประเมินศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัด นครศรีธรรมราช จากการสำรวจความคิดเห็นศักยภาพชุมชนการท่องเที่ยวทางรางวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัด นครศรีธรรมราช ในการเข้าไปลงพื้นที่สำรวจในครั้งนี้ ครอบคลุมใน 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอนางรอง อำเภอนาบอน และอำเภอทุ่งสง โดยผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนอยู่อาศัยอยู่ในพื้นที่สถานีรถไฟ ในรัศมี 10,000 เมตร ทั้ง 2 ฝั่ง ประกอบด้วยพื้นที่ตามเส้นทางคมนาคม ในชุมชนทางของสถานีรถไฟทานพอ สถานีรถไฟฉวาง สถานีรถไฟคลองไฟจันดี สถานีรถไฟหลักช้าง พ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ สถานีรถไฟนาบอน สถานีรถไฟ คลองจิ่ง และสถานีรถไฟทุ่งสง โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดย เลือกใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า (Quota sampling) ด้วยเหตุผลคือเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร โดยตัวแทน ชุมชนละ 80 คน รวมทั้งหมด 560 คน และผู้วิจัยจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการสังเกตและการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก โดยซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมจำนวนทั้งหมด 70 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา และ ชมรมการท่องเที่ยว กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชนในประเด็นแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนการท่องเที่ยวทางรางวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช และการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

สำหรับผลการวิจัยศักยภาพชุมชนการท่องเที่ยวทางรางวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้ แนวคิดของ Dhamabutra (2019) ได้นำคุณสมบัติของจุดหมายปลายทางที่ประสบความสำเร็จ 10 ประการ (10 As)

มาตรฐานสอบศักยภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเขตบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร (Bangkokyai Destination Mix : 10As) ได้แก่ 1) Awareness การสร้างความตระหนักแก่นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ 2) Attractiveness มีเสน่ห์สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว 3) Availability มีความสะดวกคล่องตัวในการจองตั๋วการเดินทางมาท่องเที่ยว 4) Access ความสามารถในการเข้าถึงได้โดยสะดวกและคล่องตัว 5) Appearance การสร้างความประทับใจตั้งแต่วินาทีแรกถึงวินาทีที่จากไปแก่ผู้มาเยือนโดยมอบคุณภาพมาตรฐานแก่นักท่องเที่ยว 6) Activities มีกิจกรรมที่หลากหลายนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว 7) Assurance ความสามารถสร้างความมั่นใจแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน 8) Appreciation ความสามารถสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวที่มาเยือน 9) Action มีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และ 10) Accountability มีการรับผิดชอบต่อการทำงานพัฒนาการท่องเที่ยว มีการประเมินผลการพัฒนา มีการปรับปรุงแผนพัฒนาอย่างสม่ำเสมอและนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาแบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย

ศักยภาพของชุมชนต่อการท่องเที่ยววิถีถิ่นเขาหลวง

ภาพที่ 1 ผลการศึกษาภาพรวมต่อศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านสิ่งดึงดูดใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟฉวาง มีศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจ มีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 3.97 รองลงมาคือชุมชนสถานีรถไฟบ้านทวนพอ มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.86 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองงิมมีศักยภาพด้านสิ่งดึงดูดใจเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.35 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าชุมชนมีศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านสิ่งดึงดูดใจ แหล่งท่องเที่ยวซึ่งชุมชนมีความโดดเด่น สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวได้ซึ่งพื้นที่ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีเทือกเขาหลวงรายล้อมทำให้เกิดสถานที่ท่องเที่ยวมากมาย เช่น เขาศูนย์เป็นสถานที่ในชมทะเลหมอกยามเช้า รวมถึงน้ำสนใจ น้ำตกคลองงิม มีการพัฒนาเส้นทางจนสามารถเดินทางถึงต้นทางเดินป่าได้ รวมถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (โบราณสถาน โบราณวัตถุ) และทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมที่มีทั้งวิถีชีวิตที่เห็นได้

ชัดเจนคือชุมชนชาวจีนที่มีประเพณีวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน หรือวิถีชีวิตชาวพุทธที่ตามรอยความศรัทธา ในมิติทางศาสนาด้วยเส้นทางธรรมแห่งศรัทธา กราบสักการะ “พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์” เพื่อความเป็นสิริมงคล ได้เยือนถิ่นกำเนิด ตามรอยพระเถรอาจารย์ พร้อมรับทราบชีวประวัติและเหตุการณ์สำคัญของและ เชื้อโยงไปยัง ณ วัดธาตุน้อย วัดสวนขัน วัดจันดี สถานีรถไฟพ่อท่านคล้าย ศาลาพ่อท่านคล้ายมีจุดชมวิวยะงะดงามที่ครอบคลุมในวิถีเขาหลวง

2. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสะดวกในการเดินทาง (Access) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสะดวกในการเดินทาง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟบ้านทานพอ มีศักยภาพด้านความสะดวกในการเดินทาง มีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 3.88 รองลงมาคือชุมชนสถานีไฟฉวาง มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.69 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองจิมมีศักยภาพด้านความสะดวกในการเดินทางเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.10 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าจากข้อมูลการสัมภาษณ์สามารถวิเคราะห์ได้ว่าสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวในพื้นที่ของชุมชนที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้ง 4 อำเภอ ได้แก่ พื้นที่ในอำเภอดวาง อำเภอช้างกลาง อำเภอนาบอน และอำเภอทุ่งสง ซึ่งจะเชื่อมโยงในการเดินทางมีหลากหลายรูปแบบเช่น รถไฟ เชื่อมต่อไปยังรถโดยสารประจำทาง หรือรถโดยสารส่วนตัว รวมถึงการบริการสาธารณะ สาธารณูปโภคในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวอย่างจริงจังเป็นที่ประทับใจจะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการซ้ำอีก

3. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Availability) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองจันมีศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกมีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 3.58 รองลงมาคือชุมชนสถานีรถไฟชุมทางทุ่งสง มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.57 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองจิมมีศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.88 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าศักยภาพของชุมชนมีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในชุมชน ซึ่งในพื้นที่ดังกล่าวนี้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความสะดวกและประทับใจได้ และนอกจากนั้นหน่วยงานท้องถิ่นมีศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยวโดยมีเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลข่าวสารการท่องเที่ยว รวมถึงในบริเวณชุมชน มีการให้บริการด้านสาธารณูปโภค และมีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ห้องน้ำ ลานจอดรถ เป็นต้น

4. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Activities) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟพ่อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ มีศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว มีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 3.68 รองลงมาคือชุมชนสถานีบ้านทานพอ มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.43 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองจิมมีศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.80 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ครอบคลุมพื้นที่ในอำเภอดวาง อำเภอช้างกลาง อำเภอนาบอน และอำเภอทุ่งสงนั้น นั้นในแต่ละพื้นที่มีบริบทที่แตกต่างกันจึงทำให้ของแต่ละชุมชนมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างไป ซึ่งในบางพื้นที่มีการจัดกิจกรรมที่สร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศพหุอาใจ หรือการได้ร่วมทำกิจกรรม เช่น การเดินศึกษาเส้นทางธรรมชาติ ดุวิถีชีวิตชุมชน ล่องแก่ง เล่นน้ำ เช่น การชมทะเลหมอกเขาศูนย์ล่องเรือพายัค การขึ้นเขาเหมน/น้ำตกคลองจ้ง หรือ กิจกรรมการที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยว สักการะและตามรอยพ่อท่านคล้าย

5. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความตระหนักรู้ (Awareness) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความตระหนักรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟบ้านทานพอ มีศักยภาพด้านความตระหนักรู้มีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 3.59 รองลงมาคือชุมชนสถานีรถไฟฉวาง มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.49 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองจ้งมีศักยภาพด้านความตระหนักรู้เป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.69 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่า การสร้างความตระหนักรู้ให้กับชุมชนนั้นได้มีการช่องทางประชาสัมพันธ์ไม่ว่าจะเป็นในส่วนของสื่อสังคมออนไลน์ Facebook ของเทศบาล โดยมีข้อมูลเส้นทางทางท่องเที่ยวต่างๆในเพจ และเว็บไซต์เกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวของหน่วยงาน รวมถึงเพจการท่องเที่ยวต่างๆที่น่าเสนอแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ รวมถึงการร่วมพูดคุย จัดเวที ประชาคมพบปะกับชุมชน ตัวแทนชุมชน เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว และสะท้อนออกมาเป็นแผนการ พัฒนาการท่องเที่ยวที่มีชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

6. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านสินค้าและบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน (Appearance) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านสินค้าและบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองจ้งมีศักยภาพด้านสินค้าและบริการที่มีคุณภาพมาตรฐาน มีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 4.37 รองลงมาคือชุมชนสถานีรถไฟคลองจ้งมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.15 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟฉวาง มีศักยภาพด้านสินค้าและบริการที่มีคุณภาพมาตรฐานเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.89 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนั้น มีความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ที่มีอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่เช่น กลุ่มผ้าบาติกของ เทศบาลตำบลฉวาง เป็นกลุ่มเดียวในอำเภอฉวางที่ได้รับลายพระราชทานนี้ หรือแหล่งการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่ครบวงจรทั้ง กิจกรรมการท่องเที่ยว อาหารพื้นถิ่น ร้านค้า ร้านอาหาร สินค้าและการบริการ เช่นตำบลไม้เรียง ที่มีกิจกรรมชมทะเลหมอก ที่พักโฮมสเตย์ของชุมชนซึ่งมีมาตรฐานการได้บริการของสำนักงานการท่องเที่ยวของจังหวัด และสินค้าโอท็อป เป็นต้น รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ร้านค้า ป้ายบอกทางไปยังสถานที่ต่างๆชัดเจน จุดให้ข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว

7. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความปลอดภัย (Assurance) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความปลอดภัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟบ้านทานพอ มีศักยภาพด้านความปลอดภัยมีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 4.36 รองลงมาคือชุมชนสถานีรถไฟฉวาง ค่าเฉลี่ยเป็น 4.19 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองจ้งมีศักยภาพด้านความปลอดภัยเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.81 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าผลการศึกษาพบว่า ในแต่ละพื้นที่ของแหล่งท่องเที่ยวหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมากไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือนักท่องเที่ยว รวมถึงพื้นที่ในชุมชนนั้นได้มีป้ายหรือแผ่นพับเตือนภัยนักท่องเที่ยวให้ทราบว่าบริเวณใดมีความเสี่ยงจากโจรผู้ร้ายเพื่อให้นักท่องเที่ยวระมัดระวังภัยที่อาจเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึง

ในแต่ละพื้นที่นั้นมีแสงไฟส่องสว่างตามเส้นทางไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวอย่างครอบคลุมตามรายการจนถึงสถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงมีการแพทย์ฉุกเฉินของเทศบาลท้องถิ่น CCTV และในบางแหล่งพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น เขาขุนยี่ น้ำตกคลองจิ่ง มีป้ายบอกทางและป้ายเตือนภัยต่างๆ ตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เห็นได้ชัดเจน และติดตั้งในจุดที่เหมาะสม เป็นต้น

8. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสามารถสร้างความประทับใจ (Appreciation) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านความสามารถสร้างความประทับใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟคลองจันดีมีศักยภาพด้านความสามารถสร้างความประทับใจ มีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 4.33 รองลงมาคือชุมชนสถานีรถไฟบ้านทานพอ มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.23 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟชุมทางทุ่งสงมีศักยภาพด้านความสามารถสร้างความประทับใจเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 3.80 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าชุมชนมีศักยภาพในการสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวซึ่งหลายๆพื้นที่มีการกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวในพื้นที่ได้ โดยชุมชนมีการจัดกิจกรรมในงานเทศกาล ต่างๆเช่น งานประเพณี ของชุมชนท้องถิ่น เช่น เทศกาลวันตรุษจีน ประเพณีงานชักพระ และลากพระ เป็นงานประจำปี จัดงาน 7 วัน 7 คืน เทศการปิดกริด เป็นต้น รวมถึงชุมชนมีผลิตภัณฑ์สินค้าท้องถิ่น มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่ต่างจากแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ เช่น สินค้า OTOP ผลิตภัณฑ์จากกะลา ได้รับรางวัลของเทศบาลตำบลไม้เรียง หมู่จันดี ที่เส้นหมี่มีอัตลักษณ์ของชาวจีนฮกจิ๋ว ขนมแปะโอ่งของคนจีนฮกจิ๋ว ซึ่งที่มีเพียงที่เดียวในประเทศไทย รวมถึงชุมชนมีการดำเนินกิจกรรมระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งมีหลายๆกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนและนักท่องเที่ยว เช่น ขึ้นเขา ล่องเรือ ลงเรือคายัค เป็นต้น

9. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว (Action) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟชุมทางทุ่งสงมีศักยภาพด้านการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวมีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 3.28 รองลงมาคือชุมชนสถานีรถไฟคลองจันดีมีค่าเฉลี่ยเป็น 3.23 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟควางศักยภาพด้านการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.87 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าชุมชนมีการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมของชุมชน เช่น วัฒนธรรมอาหารของชาวจีนฮกจิ๋วที่มีเอกลักษณ์และยังมีการส่งถึงชนรุ่นหลังเพื่อให้รักษามรดกทางวัฒนธรรมเอาไว้ รวมถึงหน่วยงานได้มีการรองรับแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ในชุมชนใกล้เคียง เช่น การท่องเที่ยวทางสายมูตามรอยความศรัทธาของพ่อท่านคล้าย ซึ่งเชื่อมโยงกันได้หลายพื้นที่ รวมถึงชุมชนมีการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการท่องเที่ยวของชุมชน โดยหน่วยงานได้จัดเวทีประชาคมเพื่อระดมความคิดเห็นจากชุมชน ตัวแทนชุมชน รวมถึงภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในการร่วมการพัฒนาการท่องเที่ยวและรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน

10. ศักยภาพของชุมชนการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยว (Accountability) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าชุมชนสถานีรถไฟชุมทางทุ่งสงมีศักยภาพด้านการร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน

พัฒนาการท่องเที่ยวมีสัดส่วนมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเป็น 3.11 รองลงมาคือชุมชนสถานียรถไฟพ้อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.86 ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของการท่องเที่ยวทางราง มีศักยภาพด้านการร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 2.48 จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าผลการศึกษาพบว่า หน่วยงานให้การสนับสนุนชุมชนในการพัฒนาศักยภาพทางการพัฒนาท่องเที่ยวโดยการให้ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของการร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนและการสร้างความร่วมมือระหว่างเครือข่ายชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวที่ตำบลไม้เรียง รวมถึงการพัฒนาคนในการชุมชนให้คนในชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างไร เช่น การนำเที่ยว นักเล่าเรื่อง เป็นต้น

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าชุมชนมีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวทางราง ผลการศึกษาพบว่าอันดับที่ 1 ด้านสินค้าและบริการที่มีคุณภาพ อันดับที่ 2 ด้านความสามารถสร้างความประทับใจ และอันดับที่ 3 ด้านความปลอดภัย ตามลำดับ ส่วนศักยภาพที่ต้องพัฒนาในการจัดการท่องเที่ยวทางราง ผลการศึกษาพบว่า 3 อันดับสุดท้ายที่เป็นศักยภาพที่ต้องพัฒนาต่อการจัดการท่องเที่ยวทางราง ได้แก่ ด้านการร่วมรับผิดชอบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ด้านการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว และด้านความตระหนักรู้ ตามลำดับ

การอภิปรายผล

การศึกษาริบทและประเมินศักยภาพความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของการท่องเที่ยวทางราง ชุมชนวิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายสถานีพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพของสถานียรถไฟบ้านทวนพอ มีศักยภาพมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมาคือชุมชนสถานียรถไฟพ้อท่านคล้ายวาจาสิทธิ์ ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าคุณภาพของสถานียรถไฟคลองจัง มีศักยภาพเป็นสัดส่วนน้อยที่สุด จากผลการศึกษาในเชิงปริมาณสอดคล้องกับเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่าผลการศึกษาพบว่าชุมชนมีศักยภาพต่อการท่องเที่ยวทางรางนั้นสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวได้ซึ่งพื้นที่ของการท่องเที่ยวทางรางวิถีถิ่นเขาหลวง ครอบคลุมในพื้นที่ในอำเภอฉวาง อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอชุมพวง และอำเภอวังน้ำเขียว โดยมีความโดดเด่นทางทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (โบราณสถาน โบราณวัตถุ) รวมถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรมมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายและมีความสุข ซึ่งเป็นเป้าหมายของนักท่องเที่ยวทุกคน รวมถึง บริการสาธารณสุขในแต่ละพื้นที่ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวอย่างดีจนเป็นที่ประทับใจก็จะทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการซ้ำอีก และยังเป็นส่งเสริมการพัฒนาท่องเที่ยวของชุมชนให้มีศักยภาพเพิ่มมากขึ้น และผลการศึกษา ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Singtrakul & Sermkarndee (2013) ได้ศึกษาเรื่อง ศักยภาพและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนบ้านทุ่งมะปราง อำเภอกวนโดน และบ้านโดนพานัน อำเภอกวนกาหลง จังหวัดสตูล พบว่า แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนบ้านทุ่งมะปรางและบ้านโดนพานัน เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่คำนึงถึงศักยภาพด้านการท่องเที่ยว และความต้องการของนักท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 3 ด้าน 1) ด้านแหล่งท่องเที่ยว ควรสร้างจุดเด่นของพื้นที่โดยนำธรรมชาติมาเสนอเป็นจุดขาย ปรับปรุงความสะดวกและภูมิทัศน์ ให้สวยงามและสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวและ ชาวบ้าน 2) ด้านความพร้อมทางการท่องเที่ยว ควรจัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก จัดทำสื่อ ความหมายทางธรรมชาติและวัฒนธรรมและจัดเตรียมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นสำหรับ การถ่ายทอด ความรู้และเรื่องราวของแหล่งท่องเที่ยว และ 3) ด้านการพัฒนาการตลาด จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของทั้งสองชุมชน เน้นกิจกรรมท่องเที่ยวที่มีการเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจ

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuamuang-Phan, Phaophuthorn, Saenbutdee, & Puangngamchuen (2013) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษา บ้านไร่กองซิง ตำบลหนองควาย อำเภอดง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ชุมชนบ้านไร่กองซิงมีบริบทชุมชนที่มีความเป็นเอกลักษณ์ และมีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่นหลายอย่างที่เป็นจุดสนใจด้านการท่องเที่ยว เช่น การผลิตยาสมุนไพร ลูกประคบ นอกจากนี้ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของกลุ่มตัวอย่าง สอดคล้องกับ Intanupat (2020) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ศักยภาพชุมชนเพื่อการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน กรณีศึกษาชุมชนอ่างเก็บน้ำ ลำพอก จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่าแนวคิดด้านการเพิ่มขีดความสามารถการท่องเที่ยวชุมชน โดยการพัฒนาและถ่ายทอดองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมและประเพณีที่สืบทอดกันมาของชุมชนอ่างเก็บน้ำลำพอกมีให้กับนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Visadsoontornsaku, Na Thalang, Jittithavorn, & Tungbenchasirikul (2020) ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชนจังหวัดนครราชสีมา ได้กล่าวถึง แนวทางการพัฒนา ศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน จังหวัดนครราชสีมา พบว่าชุมชนควรมีการส่งเสริมให้มีกระบวนการมีส่วนร่วมภายในชุมชน ทั้งหน่วยงานภาครัฐต้องมีนโยบายสนับสนุนเรื่อง การให้ความรู้ด้านการจัดการผู้นำชุมชน และคนในชุมชน ทำให้ชุมชนจัดท่องเที่ยวโดยชุมชนได้อย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Jirathamakul (2016) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน เชิงสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรม ในชุมชนบ้านเขน อำเภอดง จังหวัดภูเก็ต ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ที่แตกต่างกันทำให้ความถี่ในการท่องเที่ยวแตกต่างกัน ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และปฏิสัมพันธ์ชุมชนส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านกิจกรรมทางเลือก และกิจกรรมชุมชนเป็นลำดับถัดมา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษารั้วนี้ผู้วิจัยเกิดข้อค้นพบว่าท้องถิ่นและชุมชนได้พัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง ทำให้เกิดวัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ในชุมชน สร้างองค์ความรู้ใหม่ และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างการมีส่วนร่วมและเป็นการดึงศักยภาพของบุคลากรมาใช้พัฒนาการท่องเที่ยวทางราง ให้เป็นที่ยอมรับ ได้มาตรฐาน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงจัดทำข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นแนวทางข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการท่องเที่ยวให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) จากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ 2566 และข้อมูลจากโครงการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวทางราง วิถีถิ่นเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้แผนการวิจัยการจัดการท่องเที่ยวทางรางวิถีถิ่นเขาหลวงโดยชุมชน เพื่อสร้างสรรค์คุณค่าและมูลค่าเพิ่ม จังหวัดนครศรีธรรมราช

References

- Chuamuang-Phan, S. Phaophuthorn, P., Saenbutdee, S. & Puangngamchuen, C. (2013). *The study of potential development of community tourism: a case study of Ban Rai Kong Khing, Nong Khwai Sub-district, Hang Dong District, Chiang Mai*. Khonkhan: Kjonkhan University. (in Thai)
- Dhamabutra, P. (2019). Approaches for Sustainable Integrated Creative Tourism Development on the Basis of Thai Identity and Way of Life in Bangkoknoi District, Bangkok Thailand. *Sisaket Rajabhat University Journal*, 13(3), 65-75. (in Thai)

- Intanupat, N. (2020). The Potential of Lam Phok Community in Managing Community-Based Tourism of the Lam Phok Surin Province. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University*, 39(2), 62-73. (in Thai)
- Jirathamakul, R. (2016). The Development Guidelines of Creative Cultural Community-Based Tourism of Ban Ka-nan Community, Thalang District, Phuket Province. *Journal of Cultural Approach*, 17(31), 3-17. (in Thai)
- Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In *Reading in Fishbein, M (Ed.), Attitude Theory and Measurement*. New York: Wiley & Son.
- Ministry of tourism and sports. (2023). *National Tourism Development Plan No.3 (2023–2027)*. Bangkok: Office of the National Tourism and Sports Policy Committee of Thailand (in Thai)
- Nakhon Si Thammarat Provincial Tourism and Sports Office. (2021). *Nakhon Si Thammarat Province Tourism Development Plan 2022-2027*. Nakhon Si Thammarat: Nakhon Si Thammarat Provincial Tourism and Sports Office (in Thai)
- National Parks of Thailand, (2024). *Khao Luang National Park*. Retrieved 2024, October 10, from <https://portal.dnp.go.th/Content/nationalpark?contentId=938>
- National Strategy Secretariat Office. (2019). *National Strategy 2018 -2037*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board. (in Thai)
- Office of the Prime Minister. (2022). *The Thirteenth National Economic and Social Development Plan 2023 - 2027*. Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Council (in Thai)
- Singsaktrakul, P. & Sermkarndee, P. (2013). The Study of Potentiality and Conservation Tourism Development Approach of Baan Thung-Maprang, Kuan Doan District and Baan Ton-Panan, Kuan Kalong District in Satun Province. Dhurakij pundit university. *Suthiparithat Journal*, 27(83), 97-112. (in Thai)
- Sinjaru, T. (2020). *Statistical Data Research and Analysis with SPSS and AMOS*. Bangkok: Business R&D. (in Thai)
- Sutheewasinnont, P. & Pasunont, P. (2016). Sample selection strategies for qualitative research. Thaksin University. *Parichart Journal*, 29(2), 31-48. (in Thai)
- Visadsoontornsaku, P., Na Thalang, C., Jittithavorn, C., & Tungbenchasirikul, S. (2020). Potentiality Development Approach for Community-Based Tourism in Nakhon Ratchasima Province. *The Journal of Development Administration Research*, 10(3), 22-33 (in Thai)

ผู้เขียน

ดร.อุมาพร กาญจนตลอด

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: umaporn_kan@nstru.ac.th

ดร.ธารินี จริยาปยุกต์เลิศ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: tharinee_jar@nstru.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิกานต์ ไสยเกื้อ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: chanikan_sai@nstru.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชนิดา รอดหนู

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: chanida_rod@nstru.ac.th

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เมธาวัต ภูธรภักดี

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
เลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลท่าจั่ว อำเภอมะนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80280
E-mail: methawat_phu@nstru.ac.th

